

Saviana Stănescu

„Totdeauna sunt mai îndrăgostită de piesele la care lucrez în prezent”

Saviana Stănescu, scriitoare cunoscută și iubită pentru scenariile, piesele de teatru, poeziile ei, ocupă un loc de excepție pe scenele teatrului new yorkez, sămburele inovator al teatrului internațional, teatru de top. Saviana este beneficiara prestigioasei burse Fulbright, cu care a studiat la nivel de Masterat în Performance Arts, și a urmat un alt Masterat în Dramatic Writing unde a obținut premiul John Golden pentru excelență în dramaturgie, de la New York University (NYU), Tisch School of Arts, unde a și predat timp de 8 ani. Saviana are un doctorat în Teatru, de la Universitatea de Teatru și Film din București. Cu un talent uimitor și îndrăzneală, Saviana surprinde momentul artistic nou și îl transformă cu mult talent și măiestrie în capodopere teatrale. Munca ei a fost răsplătită și încurajată prin prestigioase premii obținute. De asemenea, piesele ei sunt jucate în toata lumea. Saviana este prietena mea dragă din copilărie. De mică, a fost o inspirație pentru noi, iar acum, în 2021, Saviana inspiră întreaga lume.

Dialog realizat de CĂTĂLINA NOVAC

Dragă Saviana, prietene de mici, mergeam împreună la cenaclul literar, și țin minte că poezia ta era plină de curaj și talent admirabil! Iată suntem mari acum, locuim în Statele Unite, departe de orașul nostru drag, Pitești. Ești scenaristă, poetă, regizoare, ARTivistă, profesoară, jurnalistă, consultantă – cu mult talent și pasiune jonglezi atâtea profesiuni. Cum? Când ai timp de toate, și cum e viața ta din zori și până în seară – descrie-ne o zi tipică, Saviana.

Mulțumesc, Cătălina, da uite îmi aduci aminte de vremurile noastre din trecut, din Pitești, și apoi în București... chiar e plăcut să mă gândesc la asta într-o duminică precum cea de azi. Cum fac toate astea? Hm... Cum spun americanii, port multe căciuli și mă concentrez pe diferite lucruri în momente diferite. Când lucrez la o piesă mă focusez pur și simplu pe piesa respectivă și pe dezvoltarea ei înspre producție, pentru că, în teatru – mă consider în principal scriitor dramatic – nu ajunge să scrii o piesă bună și să o ții în sertar, trebuie neapărat să lucrezi cu actori, cu regizori, și să o dezvolti înspre prezentarea într-un teatru. Sigur că pentru noi, oamenii de teatru, e mult mai greu acum din cauza pandemiei, teatrele au fost închise, deci am fost cumva forțată să mă gândesc la alte lucruri, să scriu și poezie, și proză, în engleză, să pictez, să mă refugiez în alte arte. Plus, bineînțeles, predatul online – a trebuit să învăț să fiu o bună profesoară pe Zoom. E și asta o artă. Studenții mă mențin tânără, mă mențin în formă, și în general cred că e foarte bine să fim înconjurați de oameni tineri, de oameni creativi, de oameni care te provoacă și te forțează să-ți depășești limitele. Așa reușesc și eu să fiu tot timpul curioasă, să descopăr noi lucruri, să scriu noi piese, să creez noi proiecte, în teatru, literatură, arte vizuale, sau proiecte interdisciplinare.

O zi tipică Saviana, well, nu pot să zic tipică, pentru că depinde la ce lucrez, mă concentrez foarte mult pe un proiect când am un deadline. De când cu pandemia, m-am sculat târziu, dar am și început să fac gimnastică de dimineață, ceea ce nu făceam înainte. Tatăl meu a fost profesor de sport și antrenor, m-a învățat cum să fac exerciții de înviorare. În ultimul timp m-am străduit să mă concentrez mai mult pe aspectul fizic, pe sănătate, pe self-care, cum spun

americanii, așa că am început aici la Ithaca, upstate New York, unde m-am retras în timpul pandemiei, să fac exerciții, să merg pe jos mai mult, să înot. După ce fac cam jumătate de oră – iartă-mă, tată – (râdem) doar jumătate de oră de exerciții, mă duc pe terasă, dacă e cald, cum a fost acum în ultimele luni – lucrez eu foarte bine afară. Îmi fac emailurile întâi. Am foarte multe emailuri, care durează o oră sau două, apoi citesc online noile chestii care se întâmplă în America, România, în jurul lumii. Ca fost journalist încă sunt interesată de noutăți, de actualități, știri din întreaga lume, articole din New York Times, Guardian, Euronews, etc. După aceea văd ce am de făcut: dacă am de predat cursuri, mă pregătesc pentru cursuri și merg să le predau, acum mergem și la universitate, nu mai e totul online. Dacă nu am cursuri în ziua respective, îmi fac programul – văd ce deadline-uri am cu o piesă sau cu un proiect. Lucrez la acel proiect vreme de câteva ore. Dacă deadline-ul e aproape, intru în zona de imersiune totală, pot să nu ies din casă câteva zile și să lucrez la acea piesă numai cu pauze de mâncare și de somn. Dacă deadline-ul nu e atât de aproape, reușesc să ies, după masă, seara, să fac o plimbare, să ies cu amicii, iar în weekend îmi place să ies în natură, sau la Yacht Club, pe malul lacului Cayuga. La teatru nu am mai fost de o vreme, că altfel ți-aș fi spus că atunci când sunt la New York merg în fiecare zi să văd un spectacol de teatru, din păcate asta nu mai este actual, asta făceam în New York, nu pierdeam nici o zi fără să văd un nou show, al unor prieteni, sau cu actori prieteni, sau pur și simplu un show de care auzisem că este bun și important. Acuma, din păcate, fac asta mai puțin pentru că teatrele nu sunt încă deschise, deși s-a deschis Broadway-ul cu un spectacol pe care sper să-l văd luna viitoare. Lucrez tot timpul, când găsesc puțin timp petrec în natură, și cu prietenii, asta acum când teatrul este închis.

Spune-ne despre cariera ta din Statele Unite, ai venit cu o bursa de excelență, pe care numai artiștii cu abilități de excepție o primesc, cum s-a desfașurat activitatea ta aici?

Am venit cu o bursă Fulbright la sfatul loanei Ieronim. Am ales să vin nu numai ca visiting artist, ci să fac un Masterat, că eu vreau mereu să învăț. Am ales să fac un Masterat în Performance Studies,

o disciplină care nu exista în România, și nu cred că există încă, și m-au primit la New York University, Tisch School of the Arts, la Performance Studies. Am lucrat cu Richard Schechner, un prestigious regizor și profesor de Performance Studies și am devenit scriitoarea lui în rezidență. Lui Richard i-a plăcut foarte mult cum scriu teatru și poezie, și m-a angajat să scriu pentru el un spectacol, o reimaginare a povestii lui Oedip din perspectiva Jocastei. Asta a fost primul spectacol pe care l-am făcut la New York, YokastaS Redux, l-am dezvoltat împreună cu Richard Schechner ca regizor și co-autor; am avut un prim spectacol cu acest proiect cu teatrul La MaMa, un teatru prestigios de avangardă, de experiment inovator, unde și Andrei Șerban a prezentat Trilogia Antică. Probabil colegii din România își aduc aminte de Trilogia Antică, remontată de Andrei Șerban la Teatrul Național din București. La teatrul La MaMa am debutat și eu. Văzând spectacolul, decănița de la Tisch School of Arts, New York University, Mary Schmidt Campbell, mi-a oferit o bursă să continui să fac un MFA, Master of Fine Arts la NYU, în aceeași clădire practic, m-am mutat de la etajul 6 la etajul 7, și am făcut un MFA în scriere dramatică, cu specializarea pe teatru, dar am studiat și scrierea pentru film și televiziune. Acest lucru mi-a dat un nou avânt. În New York, producătorii, agenții, vin la Masteratele de la instituții prestigioase să vadă cine sunt noii scriitori. Eram deja mult mai bună la scrisul de piese în engleză atunci când am făcut Masteratul pe dramatică. Lucrul cu Schechner m-a ajutat să scriu în engleză, am scris vreo sută de scene pentru YokastaS (Iocastele), din care au ramas 11 sau 12 în spectacol. Piese pe care le-am scris în timpul Masteratului, Waxing West, și Lenin's Shoe, au fost apreciate de diverși producători și agenți, care mi-au cerut să lucrez cu ei. Ulterior, Waxing West a fost produs tot la teatrul La MaMa de compania East Coast Artists. În 2007 am luat premiul de Teatru Inovator al orașului New York cu această piesă, premiul pentru cea mai bună piesă, și uite așa am tot continuat... Nu am intenționat să rămân în America dar, fiind pasionată de teatru și primind rezidențe să mai scriu o piesă pentru o companie de teatru sau alta, am tot stat - lucrând, lucrând, lucrând - în New York, care este totuși centrul teatrului, în sensul de piese noi, care sunt produse destul de rapid, fac parte din acest peisaj teatral contemporan, al orașului New York, și apoi desigur al întregii Americi, că din păcate sau din fericire toată lumea se inspiră din piesele sau spectacolele care se fac la New York. Teatrele regionale - am aflat acum de când stau mai mult upstate New York - produc în general piese care s-au jucat la New York - și uite așa am început să înțeleg mai bine peisajul teatral și cultural american. Acum sunt profesoară de dramaturgie și coordonatoare programului de BA în Studii Teatrale la Ithaca College, tot în statul New York. Cum spuneam, mă bucur să lucrez cu studenții, am și descoperit mai multe lucruri despre americani, lumea mea era destul de limitată la New York, care este centrul de expresie artistică și culturală, dar America e mare, sunt tot felul de oameni, bineînțeles, alte stiluri, alt mod de viață... Acum mă bucur să descopăr și să înțeleg mai bine tipul ăsta de viață, orașele unde sunt universități, orașele mai mici, modul de viață al celor care stau în zone neurbanizate, oameni bogați care își doresc să stea în felul ăsta, și-au făcut un domeniu, un conac, o casă, și au liniște, asta vor, să-și vadă de viața lor departe de aglomerația urbană. Sunt multe de spus, mă bucur să înțeleg mai bine lumea și sunt sigură că ce învăț acum, ce descopăr, își va face loc în piesele mele.

Piese tale "What Happens Next", "For A Barbarian Woman" "Useless", "Bechnya", Waxing West", de care ai vorbit, "Suspendida" "Vicious Dogs on Premises", "Polanski, Polanski", "Aurolac Blues", The E-dating Project",

"I want what you have" sunt doar câteva din producțiile recente. Spune-ne ce te inspiră, și care e mesajul profund pe care îl găsim în piesele tale.

Multumesc, o întrebare importantă. Cred că dintotdeauna, de când am scris primul meu poem dramatic, Proscrisa, am fost preocupată mai ales de femeile rebele, care se simt prizoniere ale unor convenții sociale. După cum știi am debutat ca poetă, dar după primele volume de poezie, "Amor pe sârmă ghimpată", "Sfaturi pentru gospodine și muze", a urmat poemul dramatic, "Proscrisa", care m-a împins în zona teatrului. Textul a fost produs la teatrul Théâtre Gérard Philippe din Saint-Denis, o suburbie a Parisului în cadrul festivalului Du Monde Entier. A fost produs și în România, la teatrul din Galați. Proscrisa, după cum arată și numele, e un poem despre o femeie pro-scrisă (râde) și am continuat să fiu preocupată de oamenii care sunt marginali, care nu sunt văzuți și apreciați pentru ceea ce sunt; mă interesează să aduc la lumină și pe scenă personaje de acest tip, să-i fac să fie văzuți, înțeleși, apreciați. Aici în Statele Unite mă preocupă viața emigranților, ca mine, ca tine, și alții care o duc mult mai rău, cărora nu li se acordă atenția care li s-ar cuveni, care trebuie să lucreze sub nivelul lor profesional, să muncească mult, mai mult decât americanii pentru a câpăta vizibilitate și pur și simplu pentru a reuși să trăiască aici, în America. Am devenit preocupată de problemele emigranților, dar pot să conectez asta cu ceea ce scriam în România - totdeauna am fost preocupată de oameni care nu sunt în conul de lumină în care ar trebui să fie și vreau să le fac dreptate. Știu, sună cam idealist - sunt o justițiară romantică rebelă - în esență despre asta sunt piesele mele, despre un personaj marginal care încearcă să-și îndeplinească visurile. Pentru că stilul scriiturii mele este tragi-comic, poetic, de un realism stilizat, piesele mele nu sunt, sper eu, clișeu, dar sunt în esență o pledoarie pentru conexiune umană, pentru dragoste, pentru recunoașterea meritului celui alt, pentru umanitate, în sensurile ei cele mai bune.

Ai o lucrare favorită? Povestește-ne despre ce ai scris.

Toate - știi cum e, îți iubești toți copiii, deci eu îmi iubesc toate piesele. Poate "Aliens with extraordinary skills", care s-a tradus în diverse feluri, pentru că, după cum știi, „Aliens” e greu de tradus că înseamnă și emigranți, înseamnă și extratereștrii, înseamnă și străini... S-a jucat și în România, la Teatrul Odeon, poate că e încă în repertoriu, cu titlul: "Viză de Clown", și s-a jucat și în Mexico, în America Latină, sub titlul "Inmigrantes con habilidades extraordinarias". Ei au folosit cuvântul emigrant pentru ca nu au putut găsi nici ei un cuvânt cu aceleași înțelesuri și cred că asta e piesa mea favorită pentru că e cea mai jucată și cea care îmi aduce cât de cât niște bani ca dramaturg profesionist.

Următoarea mea întrebare e "Aliens with extraordinary skills" (râdem) și "Final Countdown" au fost prezentate 8 luni la teatre în capitala Mexicului. Cum ai primit succesul acestor evenimente? Gând la gând.

Da, gând la gând. Și de fapt „Final Countdown” („Cuenta regresiva”, „Numărătoarea inversă”) e prima mea piesă, scrisă inițial în română, în traducere. Deci e interesant într-un fel că primele mele piese pe care le-am scris într-un anume stil, absurdist, minimalist, până la urmă sunt încă puternice. Și da, m-am simțit foarte bine în Mexico City, d'ăia și învăț spaniola acum, mă simt foarte legată de vibrația de acolo; bine, nu mă apuc acum să scriu în spaniolă, că mi-ar trebui vreo 20 de ani ca să scriu bine, dar mă interesează și mă pasionează să lucrez cât mai mult în America Latină, și e cazul să

comunic mai bine cu cei de acolo. Sunt oameni minunați, teatru e de calitate, puternic, și mă bucur că îmi montează piesele. De fapt chiar acum lucrez cu un compozitor argentinian la un proiect care este despre Argentina.

Unde au călătorit piesele tale în afară de România, America Latină, Statele Unite?

După cum știi, în Europa, am avut câteva piese în Suedia, la Stockholm, chiar m-am bucurat că piesa "White Embers" care a luat un premiu Samuel French pentru piese de un act, s-a produs la Stockholm și a intrat în top 3 – primele trei piese declarate cele mai bune în cotidianul lor principal, acum niște ani (râde). S-au mai jucat în diverse țări europene. Nu am pătruns încă în Asia, asta cred că m-ar interesa. În Africa, da, mi s-au jucat câteva piese în Nigeria, și în Africa de Sud.

Ai multe premii obținute. Spune-ne despre Bucharest Underground, White Embers, de care ai vorbit și alte premii pe care le-ai obținut.

Când eram la New York University (NYU) am studiat Dramatic Writing, am obținut primele premii, am fost finalistă pentru premiul Goldberg și am luat premiul John Golden pentru excelență în dramaturgie pe care l-am împărțit cu Rajiv Joseph, un dramaturg american jucat peste tot, și pe Broadway. După aceea am luat Premiul de Teatru Inovator, am fost declarată Persoana Indie a anului și am intrat în Indie Theatre Hall of Fame. Indie este teatrul independent. Am luat Premiul Samuel French. Bucharest Underground a fost o comandă de la Radio Romania, regizorul Toma Enache mi-a cerut să scriu pentru ei un text bilingv, în engleză și română, și am scris Bucharest Underground, o reimagineare a poveștii lui Orfeu și Euridice. Toma Enache, regizorul de la Radio Romania a trimis spectacolul la un prestigios concurs pentru radio drame, și a luat premiul Marulic pentru cea mai bună radio-dramă. Nu sunt eu mare amatoare de premii, pentru mine sunt importante toate producțiile pieselor mele, e important să mi se joace piesele, și nu știu ce o să facem acum după pandemie. Am făcut și eu câteva spectacole online, cu piese noi, am avut o lectură online cu "Bee Trapped Inside the Window" și mi-a plăcut mult cum a ieșit, dar sigur că sperăm să-l facem și într-un teatru fizic. Am mai avut o piesă de un act, "Zoom Birthday Party", care a fost prezentată într-o producție aici, cu Cherry Arts, și în România, la Festivalul Teatrului Național – anul trecut. Mă bucur că mai multă lume poate să vadă piesele mele online, dar în același timp îmi doresc să ne întoarcem în teatre și să-mi vad piesele jucate pe scenă.

Publici în continuare poezii (ai multe cărți publicate), scrii piese de teatru, editezi antologii, ești foarte activă în viața culturală, literară. Spune-ne despre lucrările tale, ce pregătești acum?

Poezie nu prea am mai scris, trebuie să mărturisesc, dar am făcut multe lecturi de poezie cu câteva din poemele mele vechi din Romania, și cu altele din America scrise în engleză și publicate în volumul Google Me!. Am citit în toate acele locuri propice poeziei, Bowery Poetry Club, Cornelia Café, KGB Bar, care e un loc foarte interesant, și la Nuyorican Poets Café, un spațiu legendar, prestigios pentru poezie, dar și pentru teatru sau Spoken Word în East Village, unde marii poeți americani au prezentat și ei poeme. La Nuyorican Poets Café sunt și curator și prezint (ei mi-au cerut în

fiecare lună, dar nu pot) prezint Liberty's Daughters – Immigrant Women's Monologues. Curatoriez, sunt host, și prezint o selecție de scriitori imigranți. Mai fac și Global Poetry Series, unde curatoresc poeți din întreaga lume care citesc câteva poeme la Nuyorican Poets Café. Am prezentat și "New York with an Accent", un eveniment anual, produs cu alianța/platforma pe care am creat-o, "Immigrant/International Artists and Scholars in New York (IASNY)". Când apuc și eu să mai scriu câte un poem, am unde să-l citesc, asta e important. Sigur că aș vrea să scriu mai mult poezie și să mai public, în România. Mi-au apărut niște antologii de poezie, la Tracus Arte – "cântând ei construiau o cușcă", antologia "Proscrisa" la editura Vinea, etc. Diana Benea pregătește o antologie din piesele mele americane traduse de ea. Sigur că ar fi minunat să mai scriu un volum de poezie în română – deocamdată nu-l văd venind prea curând, dar scriu în română un roman.

Ai fondat organizația "Immigrant/International Artists and Scholars in New York (IASNY)", organizație creată pentru a susține artiștii imigranți, și drepturile lor, printre altele. Cum se desfășoară, spune-ne, niște exemple de proiecte, întâlniri, mesaje?

După cum spuneam, am creat această alianță în 2010, avem un grup pe Facebook, nu pot să-mi dedic prea mult timp părții de fundraising, dar avem un cont de fiscal sponsorship la Fractured Atlas, deci putem primi donații. Nu am prea mult timp să mă ocup de această organizație, să strâng bani și să fac mai multe evenimente, tot ce am făcut până acum a fost pe timpul meu (pe gratis), e o alianță în care toți participanții sunt practic egali, și eu îi susțin pe toți și proiectele lor; dar e mai mult o platformă pentru artiștii imigranți să se susțină unii pe alții, să posteze despre evenimentele pe care le fac, și din când în când, cum spuneam, eu fac câteva evenimente: "New York with an Accent", "Immigrant Women Monologue", "Liberty's Daughters", "Global Poetry Series", și mai susțin anumite piese ale unor scriitori imigranți și am discuții, panels, talkbacks, la sfârșitul pieselor, spre exemplu am făcut o discuție interesantă după piesa "Dream Acts", despre Dreamers, cu artiștii implicați, dar și avocați, politicieni, etc. Implic organizația de câte ori pot și de câte ori am timp, pentru că, așa cum spuneam, nu avem bani.

Este un lucru extraordinar, și ca platformă, și ca mesaj. Ce planuri de viitor ai? Ai un proiect pe care îți dorești mult să-l vezi împlinit?

Da! Apar cu un interviu și o prezentare într-o carte publicată la Londra de Aurora Metro Press, "50 de femei în teatru" (50 Women in Theatre), cu alte scriitoare dramatice prestigioase, din America și din Europa, ca Lynn Nottage, Marsha Norman, Caryl Churchill și altele. Va avea lansarea în octombrie. În același timp, am terminat a doua corectură a unei piese comisionată de un festival de Teatru și Științe, din New York, care a tot fost amânat, am scris această piesă vara trecută, acum am revizuit-o, se cheamă "Zebra 2.0" și, pentru că festivalul mi-a cerut ceva legat de știință, am creat o poveste despre o inteligență artificială care se împrietenește, sau poate mai mult, cu o imigrantă care lucrează ca femeie de serviciu, la instituția Inteligenței artificiale. E cumva pe zona științifică, dar și un pic science fiction, mă pasionează în ultimul timp imaginația și poveștile SF. Chiar mă uitam ieri seară la serialul "Westworld", pe HBO, am văzut toată seria "Black Mirror", și am scris deja o piesă numită What Happens Next. E un science fiction despre două femei - poate clone, poate roboți, poate holograme - care sunt într-un

laborator; o cameră albă, mult mister; mă interesează zona asta, și cred că o să continui să mai scriu la intersecția dintre știință și realitate, între fantezie și realitate, între science-fiction și realitate. Acum lucrez la o piesă, nu știu dacă să spun prea multe despre asta, sunt în faza de cercetare, dar e legată de știință, fac cercetare într-un laborator. O altă piesă la care lucrez este legată de istoria de aici de la Ithaca, unde a avut loc o epidemie de febră tifoidă în 1903, și fac cercetare la Centrul de Istorie local, pentru că mă interesează să leg cumva epidemia din 1903 cu ceea ce s-a întâmplat acum, cu Covid-19, pur și simplu să scriu un scenariu despre acel moment care rezonează cu timpul prezent. Acestea sunt două piese de care sunt pasionată la ora asta, în faza de lucru, în bucătăria imaginației. Voi avea o producție cu "Zebra 2.0" la festivalul de Teatru și Științe la New York în noiembrie. Mi-a cerut o piesă o companie de teatru creată de un fost student al meu, la Washington DC, unde mi-au produs deja "Aliens with Extraordinary Skills" și "Waxing West" și vor să mai facă o piesă a mea, acum trebuie să decidă care. Mai am o colaborare cu un teatru regional, să scriu o nouă piesă; piesele mele care sunt deja publicate, sunt comandate direct de la editură, sau prin agentul meu. O piesă pentru copii și adolescenți pe care am scris-o pentru Teatrul Hangar, acum 2 ani, "Unicorn Girl," o să aibă încă o producție în primăvara ce vine. Deci astea care sunt deja produse se duc unde se duc prin agent sau prin editură, după cum le comandă teatrul, iar cele la care lucrez acum și care vor fi terminate, sper, până în iarnă, vor avea premiera la un moment dat. Cea care va fi prezentată la New York în noiembrie va fi cu siguranță terminată.

Totdeauna sunt mai îndrăgostită de piesele la care lucrez în prezent, decât de cele care au fost deja publicate, pentru că locuiesc încă în acea zonă de mister și de descoperire care mă ține alive – în viață – și plină de energie. Dacă nu am ceva interesant de cercetat, de explorat, de descoperit, e mai plictisitor pentru mine. Piesele care au fost jucate – gata, sunt ca niște copii mari care au plecat în lume, și își văd de treaba lor. Cele noi sunt bebelușii dramatici de care am grijă acum.

Ce te definește mai mult în opera ta, formă, conținut, însemnatate?

Am o zonă de curiozitate intelectuală și emoțională, mi se pare important să descopăr povestea și personajele, în general pornesc cu personajele și cu o idee despre poveste. Apoi încerc să cunosc mai bine aceste personaje și să locuiesc cu ele o vreme, într-un labirint de creație, dincolo de spațiu și timp. Mă pasionează acest proces de descoperire și de dezvoltare de la faza de idee, înspre cea de piesă și de producție.

Care este artistul tău favorit, cartea favorită, cântecul favorit?

Am tot pictat în ultima vreme, cel puțin acum cu pandemia, pictura m-a ajutat să-mi focusez energiile creative, așa că am să

aleg niște artiști vizuali. Dintre cei care nu mai sunt printre noi aș spune că mă pasionează Egon Schiele. Are aceste structuri și corpuri torsionate și fragmentate, îmi place cum reușește să creeze frumusețe din tensiune... Dintre artiștii actuali, favorită e prietena mea, Laura Covaci, care are un talent inovator extraordinar, creând lumi alternative unice.

E dificil să spun care e cartea mea favorită, pentru ca nu am numai una. Sunt multe, diverse cărți care m-au marcat în diverse momente ale existenței, în diferite faze. Eu am fost, poate paradoxal, o mare cititoare de romane, nu de poezie, nu de piese de teatru. Eu devoram romane. Cum eram noi atunci la Pitești, îmi aduc aminte că stăteam nopți întregi și citeam cu romanul sub plapumă ca să nu mă vadă mama că nu m-am culcat (râdem!)... așa că încă îmi amintesc cu plăcere de romane – culmea, romanele sud-americane m-au marcat puternic, „Conversație la Catedrala” de Mario Vargas Llosa, dar și alți scriitori sud-americani ca Gabriel Garcia Marquez, Sabato, Alejo Carpentier, Julio Cortazar, dintre cei britanici îmi amintesc că îmi plăcea D H Lawrence, iar dintre cei americani, Kurt Vonnegut, Hemingway, Henry James. O Doamne, îmi dau seama că sunt toți bărbați. Hai să zic și de o scriitoare care m-a marcat, o poetă română, Angela Marinescu și o romancieră americană, Toni Morrison. Cântecul favorit? Uf, în diverse momente ale vieții alte cântece devin favorite. Îmi place Leonard Cohen, hai să alegem unul: Hallelujah, (CN: Take your Waltz), First We Take Manhattan (râdem). CN: Asta e cântecul favorit al lui Nicholas, baiatul meu – îl cântă prin casă cu Alexa (râdem).

Locul tău favorit? - să fac o glumă: "Google me"

YES! Orașul copilăriei mele: Curtea de Argeș!

Suntem "aliens in search for love, understanding and a place to call home" - în cuvintele tale. Do you feel a sense belonging (simți ca aparții locului) aici în State?

Bună întrebare... Am împlinit 20 de ani de când sunt aici în State, am ajuns în New York pe 23 august 2001, cu două săptămâni înainte de 9/11, tocmai am sărbătorit 20 de ani. Toți acești ani mi-am dorit să simt că belong – aparțin New York-ului, SUA. Dar acum știu că asta nu depinde de loc, de timp, de anii petrecuți aici, depinde de tine, de zona ta emoțională, de felul în care simți. În timpul pandemiei mi-am revizuit felul de a gândi, mi-am dat seama că nu trebuie să mai aștept să fiu validată de americani așa în general, sau de cineva în particular, ca să simt că aparțin unui loc; depinde de mine să mă simt puternică, stăpână pe mine - așa că nu mai dau atâta importanță și semnificație validării ce ar putea să vină din alte părți... Cred că am ajuns în sfârșit într-un loc în care sunt okay cu mine însămi, și asta este de ce ai nevoie ca să simți că oriunde te-ai duce "you belong".

Ce ai dori să le transmiți cititorilor revistei Neuma?

Mă bucur mult că mai există reviste literare de calitate, și sunt mereu impresionată să văd că în România sunt în continuare atâția scriitori și cititori buni, puternici, pasionați de poezie, proză și, firește, dramaturgie, teatru. Keep going, I am impressed with you! Sunteți extraordinari!

Saviana, îți mulțumesc din suflet pentru acest interviu!